

МОНГОЛ УЛСЫН ОЛОН УЛСЫН ГЭРЭЭ

86. СЭТГЭЦЭД НӨЛӨӨЛӨХ БОДИСЫН ТУХАЙ КОНВЕНЦ

1971 оны 2 дугаар сарын 21-ний өдөр баталж,

1976 оны 8 дугаар сарын 16-ны өдөр хүчин төгөлдөр болсон□

Удиртгал

Талууд,

хүн төрөлхтний эрүүл мэнд, сайн сайхны төлөө сэтгэл зовниж,

сэтгэцэд нөлөөлөх зарим бодисыг урвуулан хэрэглэсний улмаас үүсэж байгаа олон нийтийн эрүүл мэнд, нийгмийн асуудлыг сэтгэл зовнин тэмдэглэж,

тийм бодисыг урвуулан хэрэглэх, түүнээс үүсдэг хууль бус эргэлтээс урьдчилан сэргийлэх, түүнтэй тэмцэх шийдвэр төгс байж,

тийм бодисыг хууль ёсны зорилгоор ашиглахыг хязгаарлахын тулд хатуу арга хэмжээ шаардлагатай гэж үзэж,

сэтгэцэд нөлөөлөх бодисыг анагаах ухааны болон эрдэм шинжилгээний зорилгоор ашиглах нь зайлшгүй бөгөөд тийм зорилгоор ашиглах боломжийг зүй бусаар хязгаарлах ёсгүй гэдгийг хүлээн зөвшөөрч,

тийм бодисыг урвуулан хэрэглэхийн эсрэг үр дүнтэй арга хэмжээ авахад уялдуулан зохицуулалт, бүх нийтийн үйл ажиллагаа шаардлагатай гэдэгт итгэж,

сэтгэцэд нөлөөлөх бодист хяналт тавих салбар дахь Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын эрх хэмжээг хүлээн зөвшөөрч олон улсын холбогдох байгууллагууд нь тэрхүү байгууллагын хүрээнд багтаж байх нь зүйтэй гэж хүсэж,

эдгээр зорилгод хүрэхэд олон улсын конвенц шаардлагатайг хүлээн зөвшөөрч,

дараахь зүйлийг хэлэлцэн тохиров:

1 дүгээр зүйл

Нэр томъёог хэрэглэх

Хэрэв өөрөөр илэрхий заагаагүй буюу тодорхой тохиолдолд агуулгын хувьд өөр утга шаардлагагүй бол энэхүү конвенц дахь дараахь нэр томъёонууд дор дурдсан утгатай байна:

- а) “Зөвлөл” гэж Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Эдийн засаг, нийгмийн зөвлөлийг хэлнэ.
- б) “Комисс” гэж Зөвлөлийн Мансууруулах эмтэй тэмцэх комиссыг хэлнэ.
- с) “Хороо” гэж Мансууруулах эмийн тухай 1961 оны нэгдсэн конвенцид заасан Хар тамхинд хяналт тавих олон улсын хороог хэлнэ.
- д) “Ерөнхий нарийн бичгийн дарга” гэж Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргыг хэлнэ.
- е) “Сэтгэцэд нөлөөлөх бодис” гэж I, II, III, IV жагсаалтад орсон байгалийн буюу нийлэг аливаа бодис, эсхүл байгалийн аливаа материалыг хэлнэ.
- ф) “Бэлдмэл” гэж :
  - i) сэтгэцэд нөлөөлөх нэг буюу хэд хэдэн бодис агуулж байгаа физикийн ямар ч байдалд байгаа аливаа уусмал буюу холимогийг; эсхүл
  - ii) тунгийн хэлбэрт байгаа сэтгэцэд нөлөөлөх нэг буюу хэд хэдэн бодисыг хэлнэ.
- г) “I жагсаалт, II жагсаалт, III жагсаалт, IV жагсаалт” гэж 2 дугаар зүйлд нийцүүлэн өөрчлөлт оруулж болох бөгөөд энэхүү конвенцид хавсаргасан сэтгэцэд нөлөөлөх бодисын зохих ёсоор дугаарласан жагсаалтыг хэлнэ.
- х) “Экспорт” болон “импорт” гэж сэтгэцэд нөлөөлөх бодисыг тухайн тохиолдолд нэг улсаас нөгөө улс руу биет байдлаар шилжүүлэхийг хэлнэ.
- и) “Бэлтгэх” гэж сэтгэцэд нөлөөлөх бодисыг гаргаж авах бүх үйл ажиллагааг хэлэх бөгөөд үүнд цэвэрлэх болон сэтгэцэд нөлөөлөх нэг бодисыг сэтгэцэд нөлөөлөх нөгөө бодис руу шилжүүлэн хувиргах ажиллагаа багтана. Уг нэр томъёонд эмийн санд жороор найруулснаас бусад бэлдмэлийг бэлтгэх ажиллагаа мөн багтана.
- j) “Хууль бус эргэлт” гэж энэхүү конвенцийн заалтыг зөрчиж сэтгэцэд нөлөөлөх бодис бэлтгэх, эсхүл эргэлтэд оруулахыг хэлнэ.
- к) “Бүс нутаг” гэж 28 дугаар зүйлийн дагуу энэхүү конвенцийн зорилгоор тусгай нэгж гэж

үзэж буй аль нэг улсын аливаа хэсгийг хэлнэ.

l) “Байр” гэж барилга буюу түүний хэсэг, түүний дотор тэдгээрийн байрлаж буй газрыг хэлнэ.

2 дугаар зүйл

Бодист хяналт тавих хүрээ

1. Хэрэв олон улсын хяналтад хараахан хамрагдаагүй боловч энэхүү конвенцийн Жагсаалтуудад нэмж оруулах шаардлагатай гэж үзэж байгаа аливаа бодист хамаарах мэдээлэл аль нэг тал, эсхүл Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагад байгаа бол энэ тухай Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдэгдэж, тухайн мэдэгдлийг батлах мэдээллийг хүргүүлнэ. Аль нэг тал, эсхүл Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагад аль нэг бодисыг тэдгээр жагсаалт дотор нэг Жагсаалтаас нөгөөд шилжүүлэх буюу аль нэг бодисыг Жагсаалтаас хасах нь зүйтэйг батласан мэдээлэл байгаа тохиолдолд дээрх журмыг мөн хэрэглэнэ.

2. Ерөнхий нарийн бичгийн дарга тийм мэдэгдэл болон холбогдолтой гэж үзсэн мэдээллийг талууд болон Комисст, түүнчлэн мэдэгдлийг аль нэг тал өгсөн тохиолдолд Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагад дамжуулна.

3. Хэрэв тийм мэдэгдлийн хамт дамжуулсан мэдээлэлд тухайн бодисыг 4 дэх хэсгийн дагуу I жагсаалт эсхүл II жагсаалтад оруулахад тохирно гэж заасан бол талууд дурдсан I жагсаалт эсхүл II жагсаалтад орсон бодист хамаарч байгаа хяналтын бүхий л арга хэмжээг зохимжтой бол түр хэрэглэх боломжийг өөрт байгаа мэдээллийг ашиглан судална.

4. Хэрэв Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага:

а) Тухайн бодис нь:

- i) 1) хараат байдлыг үүсгэх чадвартай бөгөөд
- 2) төв мэдрэлийн тогтолцоог сэргээх буюу дарангуйлах нөлөө үзүүлж, үр дүнд нь хий үзэгдэл харахад хүргэх, эсхүл хөдөлгөөний үйл ажиллагаа, сэтгэхүй, мэдрэхүй, зан авирыг саатуулан хямраах чадвартай; эсхүл

ii) I, II, III, IV жагсаалтад орсон аль нэг бодисын адил урвуулан хэрэглэхэд хүргэх буюу хортой үр дагавар үүсгэх чадвартай; эсхүл

b) Олон нийтийн эрүүл мэнд болон нийгэмд бэрхшээл учруулж, улмаар тухайн бодисыг олон улсын хяналтад оруулах үндэслэл болохуйцаар уг бодисыг урвуулан хэрэглэж байгаа, эсхүл хэрэглэх магадлалтай гэж үзэх хангалттай нотолгоо байгааг

олж тогтоовол Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагаас тухайн бодисын үнэлгээг, түүний дотор урвуулан хэрэглэх хэмжээ буюу магадлал, олон нийтийн эрүүл мэнд болон нийгэмд учруулах бэрхшээлийн ноцтой байдлын зэрэглэл, тухайн бодисыг анагаах ухааны эмчилгээнд хэрэглэхийн ашигтай талын зэрэглэлийн тухай, хэрэв үнэлгээний үүднээс зохимжтой байж болох хяналтын арга хэмжээний талаар зөвлөмж байгаа бол тэдгээр зөвлөмжийн хамт, Комисст мэдэгдэнэ.

5. Комисс нь үнэлгээ нь анагаах ухааны болон эрдэм шинжилгээний асуудалд шийдвэрлэх үүрэгтэй Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын мэдэгдлийг харгалзан үзэж, уг асуудалд холбогдолтой гэж үзэж болох эдийн засаг, нийгэм, хууль зүй, захиргааны болон бусад хүчин зүйлийг харгалзан уг бодисыг I, II, III эсхүл IV жагсаалтад нэмж болно. Комисс нэмэлт мэдээлэл авахын тулд Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага буюу холбогдох бусад эх сурвалжид хандаж болно.

6. Хэрэв 1 дэх хэсгийн дагуу өгсөн мэдэгдэл нь Жагсаалтуудын аль нэгэнд орсон бодист хамаарах бол Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага олж тогтоосон аливаа шинэ зүйл, тухайн бодисын талаар 4 дэх хэсгийн дагуу гаргаж болох аливаа шинэ үнэлгээ, үнэлгээний үүднээс зохимжтой гэж үзэж болох хяналтын арга хэмжээний талаархи аливаа шинэ зөвлөмжийн тухай Комисст мэдэгдэнэ. Комисс 5 дахь хэсгийн дагуу Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын мэдэгдлийг харгалзан үзэж, уг хэсэгт

дурдсан хүчин зүйлийг харгалзан уг бодисыг нэг Жагсаалтаас нөгөөд шилжүүлэх буюу Жагсаалтуудаас хасахаар шийдвэрлэж болно.

7. Энэ зүйлд заасны дагуу Комиссоос гаргасан аливаа шийдвэрийн тухай Ерөнхий нарийн бичгийн дарга Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын гишүүн бүх улс, гишүүн бус энэхүү конвенцийн оролцогч улс, Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага болон Хороонд мэдэгдэнэ. Уг шийдвэр нь тийнхүү мэдэгдсэн өдрөөс хойш 180 хоногийн дараа тал бүрийн хувьд бүрэн хүчин төгөлдөр болох боловч аль нэг бодисыг аль нэг Жагсаалтад нэмэх шийдвэртэй холбогдуулан аливаа тал тухайн жагсаалтад орсон бодисуудад хэрэглэгдэх Конвенцийн бүх заалтыг онцгой нөхцөл байдлын улмаас тэрхүү бодисын хувьд хүчин төгөлдөр болгох боломжгүй гэдгээ Ерөнхий нарийн бичгийн даргад дээрх хугацааны дотор бичгээр мэдэгдсэн бол энэ заалт уг талд хамаарахгүй. Ийм мэдэгдэлд энэхүү онцгой арга хэмжээ авах шалтгааныг заана. Тал бүр өөрийн мэдэгдлээс үл хамааран наад зах нь дор дурдсан хяналтын арга хэмжээг хэрэгжүүлнэ:

а) Урьд нь хяналтад хамрагдаагүй байсан бөгөөд I жагсаалтад нэмсэн бодисын талаар ийм мэдэгдэл өгсөн тал 7 дугаар зүйлд жагсаасан хяналтын тусгай арга хэмжээг боломжийн хэрээр харгалзан үзэж, тухайн бодистой холбогдуулан:

i) II жагсаалтад орсон бодисын хувьд бэлтгэх, худалдах, түгээхэд 8 дугаар зүйлд заасны дагуу тусгай зөвшөөрөл шаардана;

ii) II жагсаалтад орсон бодисыг хувьд нийлүүлэх буюу олгоход 9 дүгээр зүйлд заасны дагуу эмчийн жор шаардана;

iii) тухайн бодисын талаар тийм мэдэгдэл өгсөн талаас бусад талын хувьд 12 дугаар зүйлд заасан экспорт болон импортод хамаарах үүргийг биелүүлнэ;

iv) экспорт болон импортыг хориглох болон хязгаарлахтай холбогдуулан II жагсаалтад орсон бодисын хувьд 13 дугаар зүйлд заасан үүргийг биелүүлнэ;

v) 16 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн (a) дэд хэсгийн дагуу дүн бүртгэлийн илтгэлийг Хороонд өгнө;

vi) дээр дурдсан үүргийг биелүүлэхтэй холбогдуулан батласан хууль буюу журамд харш үйлдлийг зогсоох арга хэмжээг 22 дугаар зүйлийн дагуу авна.

b) Урьд нь хяналтад хамрагдаагүй байсан бөгөөд II жагсаалтад нэмсэн бодисын талаар ийм мэдэгдэл өгсөн тал тухайн бодистой холбогдуулан:

i) бэлтгэх, худалдах, түгээхэд 8 дугаар зүйлд нийцүүлэн тусгай зөвшөөрөл шаардана;

ii) нийлүүлэх буюу олгоход 9 дүгээр зүйлд нийцүүлэн эмчийн жор шаардана;

iii) тухайн бодисын талаар тийм мэдэгдэл өгсөн талаас бусад талын хувьд 12 дугаар зүйлд заасан экспорт болон импортод хамаарах үүргийг биелүүлнэ;

iv) экспорт болон импортыг хориглох болон хязгаарлахтай холбогдуулан 13 дугаар зүйлийн үүргийг биелүүлнэ;

v) 16 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсгийн (a), (c), (d) дэд хэсгийн дагуу дүн бүртгэлийн илтгэлийг Хороонд өгнө;

vi) дээр дурдсан үүргийг биелүүлэхтэй холбогдуулан батласан хууль буюу журамд харш үйлдлийг зогсоох арга хэмжээг 22 дугаар зүйлийн дагуу авна.

c) Урьд нь хяналтад хамрагдаагүй байсан бөгөөд III жагсаалтад нэмсэн бодисын талаар ийм мэдэгдэл өгсөн тал тухайн бодистой холбогдуулан:

i) бэлтгэх, худалдах, түгээхэд 8 дугаар зүйлд нийцүүлэн тусгай зөвшөөрөл шаардана;

ii) нийлүүлэх буюу олгоход 9 дүгээр зүйлд нийцүүлэн эмчийн жор шаардана;

iii) тухайн бодисын талаар тийм мэдэгдэл өгсөн талаас бусад талын хувьд 12 дугаар зүйлд заасан экспортод хамаарах үүргийг биелүүлнэ;

iv) экспорт болон импортыг хориглох болон хязгаарлахтай холбогдуулан 13 дугаар зүйлийн үүргийг биелүүлнэ;

v) дээр дурдсан үүргийг биелүүлэхтэй холбогдуулан батласан хууль буюу журамд

харш үйлдлийг зогсоох арга хэмжээг 22 дугаар зүйлийн дагуу авна.

d) Урьд нь хяналтад хамрагдаагүй байсан бөгөөд IV жагсаалтад нэмсэн бодисын талаар ийм мэдэгдэл өгсөн тал тухайн бодистой холбогдуулан:

i) бэлтгэх, худалдах, түгээхэд 8 дугаар зүйлд нийцүүлэн тусгай зөвшөөрөл шаардана;

ii) экспорт болон импортыг хориглох болон хязгаарлахтай холбогдуулан 13 дугаар зүйлийн үүргийг биелүүлнэ;

iii) дээр дурдсан үүргийг биелүүлэхтэй холбогдуулан батласан хууль буюу журамд харш үйлдлийг зогсоох арга хэмжээг 22 дугаар зүйлийн дагуу авна.

e) Илүү чанга хяналт болон үүргийг заасан Жагсаалт руу шилжүүлсэн аль нэг бодисын талаар ийм мэдэгдэл өгсөн тал энэхүү конвенцийн уг бодисын урьд нь орсон байсан Жагсаалтад хэрэглэгдэх бүх заалтыг наад зах нь хэрэглэнэ.

8. a) Энэ зүйлийн дагуу гаргасан Комиссын шийдвэрийг тухайн шийдвэрийн талаархи мэдэгдлийг хүлээн авснаас хойш 180 хоногийн дотор гаргасан аль нэг талын хүсэлтээр Зөвлөл хянан үзнэ. Хянан үзэх тухай хүсэлтийг түүний үндэслэл болох холбогдох бүх мэдээллийн хамт Ерөнхий нарийн бичгийн даргад илгээнэ.

b) Ерөнхий нарийн бичгийн дарга хянан үзэх тухай хүсэлтийн хуулбар болон холбогдох мэдээллийг Комисс, Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага болон бүх талд дамжуулж саналаа ер хоногийн дотор өгөхийг санал болгоно. Хүлээн авсан бүх саналыг хэлэлцүүлэхээр Зөвлөлд өгнө.

c) Зөвлөл нь Комиссын шийдвэрийг батлаж, өөрчилж эсхүл цуцалж болно. Зөвлөлийн шийдвэрийн тухай мэдэгдлийг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын гишүүн бүх улс, гишүүн бус энэхүү конвенцийн оролцогч улс, Комисс, Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага болон Хороонд дамжуулна.

d) Хянан үзэх хүртэл Комиссын анхны шийдвэр 7 дахь хэсгийг мөрдөхийн хамт хүчин төгөлдөр хэвээр байна.

9. Энэхүү конвенцид үл хамаарагдах боловч сэтгэцэд нөлөөлөх бодисыг хууль бусаар бэлтгэхэд ашиглаж болох бодисын хувьд талууд амьдралд хэрэгжүүлэх боломжтой хяналтын арга хэмжээг хэрэглэх талаар бүхий л хүчин чармайлтаа гаргана.

3 дугаар зүйл

Бэлдмэлийн хяналтад хамаарах тусгай заалтууд

1. Энэ зүйлийн дор дурдсан хэсгүүдэд зааснаас бусад тохиолдолд бэлдмэлийг түүний найрлагад орсон сэтгэцэд нөлөөлөх бодисын адил хяналтын арга хэмжээнд хамруулах бөгөөд хэрэв найрлагад нь нэгээс илүү тийм бодис орсон бол хамгийн чанга хяналтан дор байдаг бодист хэрэглэгдэх арга хэмжээг хэрэглэнэ.

2. Хэрэв I жагсаалтад орсон бодисоос бусад сэтгэцэд нөлөөлөх бодис агуулсан бэлдмэл нь түүнийг урвуулан хэрэглэх эрсдэлгүй эсхүл ялимгүй эрсдэлтэй бөгөөд тэрхүү бодисыг урвуулан хэрэглэх боломжтой хэмжээгээр хялбар аргаар гаргаж авах бололцоогүй, улмаар уг бэлдмэл нь олон нийтийн эрүүл мэнд болон нийгэмд бэрхшээл учруулахгүй байдлаар найруулагдсан бол 3 дахь хэсэгт нийцүүлэн тухайн бэлдмэлийг энэхүү конвенцид заасан хяналтын зарим арга хэмжээнээс чөлөөлж болно.

3. Хэрэв аль нэг тал бэлдмэлийн талаар өмнөх хэсгийн дагуу аливаа зүйл олж тогтоосон бол уг бэлдмэлийг өөрийн оронд буюу бүс нутгуудынхаа аль нэгэнд энэхүү конвенцид заасан хяналтын аливаа эсхүл бүх арга хэмжээнээс дор дурдсан шаардлагуудаас бусад тохиолдолд чөлөөлөхөөр шийдвэрлэж болно:

- a) 8 дугаар зүйл (тусгай зөвшөөрөл)-ийн бэлтгэхэд хамаарах заалт;
- b) 11 дүгээр зүйл (бүртгэл)-ийн чөлөөлөгдсөн бэлдмэлд хамаарах заалт;
- c) 13 дугаар зүйл (экспорт болон импортыг хориглох болон хязгаарлах);
- d) 15 дугаар зүйл (хяналт шалгалт)-ийн бэлтгэхэд хамаарах заалт;

- е) 16 дугаар зүйл (талуудын өгөх илтгэл)-ийн чөлөөлөгдсөн бэлдмэлд хамаарах заалт;
- ф) 22 дугаар зүйл (шийтгэлийн тухай заалт)-ийн дээр дурдсан үүргийг биелүүлэхтэй холбогдуулан батласан хууль буюу журамд харш үйлдлийг зогсооход шаардлагатай хэмжээнд.

Аль нэг тал аливаа ийм мэдэгдэл, чөлөөлөгдсөн бэлдмэлийн нэр болон найрлагын тухай, түүнчлэн хяналтын ямар арга хэмжээнээс чөлөөлсөн тухайгаа Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдэгдэнэ. Ерөнхий нарийн бичгийн дарга мэдэгдлийг бусад тал, Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага болон Хороонд дамжуулна.

4. Хэрэв аль нэг тал, эсхүл Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага 3 дахь хэсгийн дагуу чөлөөлөгдсөн бэлдмэлийн талаар тийнхүү чөлөөлснийг бүхэлд нь, эсхүл хэсэгчлэн хүчингүй болгохыг шаардахуйц гэж үзэх мэдээлэлтэй бол энэ тухайгаа Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдэгдэж, мэдэгдлийг батлах мэдээллийг түүнд өгнө. Ерөнхий нарийн бичгийн дарга тийм мэдэгдэл болон холбогдолтой гэж үзсэн мэдээллийг талууд болон Комисст, түүнчлэн мэдэгдлийг аль нэг тал өгсөн тохиолдолд Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагад дамжуулна. Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага 2 дахь хэсэгт заасан асуудалтай холбогдуулан уг бэлдмэлийн үнэлгээг хэрэв тухайн бэлдмэл чөлөөлөгдөхөө болих нь зүйтэй хяналтын арга хэмжээ байгаа бол тийм арга хэмжээний тухай зөвлөмжийн хамт Комисст мэдэгдэнэ. Комисс нь үнэлгээ нь анагаах ухааны болон эрдэм шинжилгээний асуудалд шийдвэрлэх үүрэгтэй Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллагын мэдэгдлийг харгалзан үзэж, уг асуудалд холбогдолтой гэж үзэж болох эдийн засаг, нийгэм, хууль зүй, захиргааны болон бусад хүчин зүйлийг харгалзан уг бодисыг хяналтын аливаа, эсхүл бүх арга хэмжээнээс чөлөөлөхийг зогсоохоор шийдвэрлэж болно. Энэ хэсгийн дагуу Комиссоос гаргасан аливаа шийдвэрийн тухай Ерөнхий нарийн бичгийн

дарга Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын гишүүн бүх улс, гишүүн бус энэхүү конвенцийн оролцогч улс, Дэлхийн эрүүл мэндийн байгууллага болон Хороонд мэдэгдэнэ. Бүх тал хяналтын тухайн арга хэмжээ буюу арга хэмжээнүүдээс чөлөөлснийг зогсоох арга хэмжээг Ерөнхий нарийн бичгийн даргын мэдэгдлийн өдрөөс эхлэн 180 хоногийн дотор авна.

4 дүгээр зүйл

Хяналт тавих хүрээтэй холбогдох бусад тусгай заалт

I жагсаалтад орсноос бусад сэтгэцэд нөлөөлөх бодисын хувьд талууд дараахь зүйлийг зөвшөөрч болно:

а) Олон улсын аялал хийж буй хүмүүс хувийн хэрэглээндээ зориулан бага хэмжээний бэлдмэл авч явах; харин эдгээр бэлдмэлийг хууль ёсоор олж авсан талаар тал бүр нотлуулах эрхтэй;

б) Сэтгэцэд үл нөлөөлөх бодис буюу бүтээгдэхүүн бэлтгэхийн тулд аж үйлдвэрт хэрэглэх, чингэхдээ ийм бодисыг энэхүү конвенцоор шаардсан хяналтын арга хэмжээг хэрэглэхийн хамт, сэтгэцэд нөлөөлөх тухайн бодисыг амьдралд урвуулан хэрэглэх буюу гаргаж авах байдалд хүртэл хэрэглэх;

с) Ан амьтан барих зорилгоор ийм бодис хэрэглэхийг эрх бүхий байгууллагаас тусгайлан зөвшөөрөгдсөн этгээд уг бодисыг ийм зорилгоор энэхүү конвенцоор шаардсан хяналтын арга хэмжээг хэрэглэхийн хамт хэрэглэх.

5 дугаар зүйл

Анагаах ухааны болон эрдэм шинжилгээний зорилгоор хэрэглэхээр хязгаарлах

1. Тал бүр I жагсаалтад орсон бодисын хэрэглээг энэхүү конвенцийн 7 дугаар зүйлд заасны дагуу хязгаарлана.

2. Тал бүр 4 дүгээр зүйлд зааснаас бусад тохиолдолд II, III, IV жагсаалтад орсон бодисыг анагаах ухааны болон эрдэм шинжилгээний зорилгоор бэлтгэх, экспортлох, импортлох, түгээх, нөөцлөх, худалдаалах, ашиглах болон эзэмшихийг

өөрийн зохимжтой гэж үзсэн арга хэмжээгээр хязгаарлана.

3. II, III, IV жагсаалтад орсон бодисыг эзэмшихийг хууль ёсоор зөвшөөрөл олгосноос бусад тохиолдолд талууд аль болох зөвшөөрөхгүй байвал зохино.

6 дугаар зүйл

Захиргааны тусгай нэгж

Энэхүү конвенцийн заалтуудыг хэрэглэх зорилгоор тал бүр захиргааны тусгай нэгжийг аль болох байгуулж, ажиллуулбал зохих бөгөөд ийм нэгж нь мансууруулах эмийн хяналтын тухай конвенцуудын заалтын дагуу байгуулагдсан захиргааны тусгай нэгжтэй адил байж, ингэснээрээ давуу байдалтай байж, эсхүл түүнтэй нягт хамтран ажиллаж болно.

7 дугаар зүйл

I жагсаалтад орсон бодисын талаархи тусгай заалтууд

I жагсаалтад орсон бодисуудын хувьд талууд:

а) Өөрийн засгийн газрын шууд хяналтан дор, эсхүл түүнээс тусгайлан зөвшөөрсөн анагаах ухааны болон эрдэм шинжилгээний байгууллагуудад зохих ёсоор зөвшөөрөл авсан этгээд эрдэм шинжилгээний, эсхүл анагаах ухааны маш хязгаарагдмал зорилгоор хэрэглэхээс бусад тохиолдолд бүх хэрэглээг хориглоно;

б) Бэлтгэх, худалдаалах, түгээх, эзэмшихийг тусгай зөвшөөрөл эсхүл урьдчилан авсан зөвшөөрлийн дагуу хэрэгжүүлэхийг шаардана;

с) (а), (б) хэсэгт дурдсан үйл ажиллагаа, үйлдэлд нарийн нягт хяналт тавина;

д) Зохих ёсоор зөвшөөрөгдсөн этгээдэд нийлүүлэх хэмжээг түүний зөвшөөрөгдсөн зорилгод шаардлагатай тоо хэмжээгээр хязгаарлан олгоно;

е) Бодисыг олж авсан болон тэдгээрийн хэрэглээг дэлгэрэнгүй тусгасан бүртгэл хөтлөж байхыг анагаах ухааны болон эрдэм шинжилгээний чиг үүрэг гүйцэтгэж байгаа этгээдүүдээс шаардах бөгөөд тэрхүү бүртгэлийг түүнд бүртгэгдсэн хамгийн

сүүлчийн хэрэглээнээс хойш наад зах нь хоёр жил хадгална;

f) Экспортлогч болон импортлогч нь хоёулаа тус тус экспортлогч болон импортлогч орон буюу бүс нутгийн эрх бүхий байгууллага, эсхүл энэ зорилгоор тэдгээр орон буюу бүс нутгийн эрх бүхий байгууллагаас тусгайлан зөвшөөрөгдсөн бусад этгээд буюу байгууллага байхаас бусад тохиолдолд экспортлох болон импортлохыг хориглоно. II жагсаалтад орсон бодисуудад экспорт болон импортын зөвшөөрөл олгох тухай 12 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсгийн шаардлагыг I жагсаалтад орсон бодисуудад мөн хэрэглэнэ.

8 дугаар зүйл

Тусгай зөвшөөрөл

1. Талууд II, III, IV жагсаалтад орсон бодисуудыг бэлтгэх, худалдаалах (үүнд экспорт болон импортын худалдаа багтана), түгээхийг тусгай зөвшөөрөл, эсхүл хяналтын төсөөтэй өөр арга хэмжээний дагуу хэрэгжүүлэхийг шаардана.

2. Талууд:

a) 1 дэх хэсэгт дурдсан бодисыг бэлтгэх, худалдаалах (үүнд экспорт болон импортын худалдаа багтана), эсхүл түгээх үйл ажиллагаа явуулж буюу эрхэлж байгаа зохих ёсоор зөвшөөрөгдсөн бүх этгээд болон байгууллагыг хянана;

b) Тийнхүү бэлтгэх, худалдаалах, эсхүл түгээх үйл ажиллагаа явагдаж болох байгууллага болон байрыг тусгай зөвшөөрөл, эсхүл хяналтын төсөөтэй өөр арга хэмжээний дагуу хянана;

c) Нөөц хулгайлах буюу өөрөөр алдагдахаас урьдчилан сэргийлэхийн тулд тэдгээр байгууллага болон байрны хувьд аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээ авна.

3. Энэ зүйлийн 1 болон 2 дахь хэсгийн тусгай зөвшөөрөл олгох болон хяналтын төсөөтэй өөр арга хэмжээнд хамаарах заалтуудыг эмчилгээний буюу эрдэм шинжилгээний чиг үүрэг гүйцэтгэхийг зохих ёсоор зөвшөөрөгдсөн этгээдүүдэд уг чиг үүргээ гүйцэтгэж байхад нь хэрэглэхгүй.

4. Талууд энэхүү конвенцид нийцүүлэн тусгай зөвшөөрөл авсан эсхүл энэ зүйлийн 1 дэх хэсэг эсхүл 7 дугаар зүйлийн (b) дэд хэсгийн дагуу өөрөөр зөвшөөрөгдсөн бүх этгээд энэхүү конвенцийг хэрэгжүүлэх үүднээс гаргасан хууль, журмын заалтыг үр дүнтэй, ягштал гүйцэтгэх хангалттай мэдлэг, чадвартай байхыг шаардана.

9 дүгээр зүйл

Жор

1. Хувь хүмүүс зохих ёсоор зөвшөөрөл авсны дагуу эмчилгээний буюу эрдэм шинжилгээний чиг үүргийг хэрэгжүүлэхээр II, III, IV жагсаалтад орсон бодисыг хууль ёсоор олж авах, хэрэглэх, олгох буюу хангаж болохоос бусад тохиолдолд эдгээр бодисыг зөвхөн эмчийн жороор хувь хүмүүсийн хэрэглээнд нийлүүлэх буюу олгохыг талууд шаардана.

2. Талууд II, III, IV жагсаалтад орсон бодисын жорыг эмнэлгийн тогтсон дадалд нийцүүлэн олон нийтийн эрүүл мэнд, сайн сайхан байдлыг хамгаалах журам, тухайлбал тэдгээрийг давтан хэрэглэж болох тоо, үйлчлэх хугацааны талаархи журмын дагуу олгох явдлыг хангах арга хэмжээг авна.

3. 1 дэх хэсгийн заалтыг үл харгалзан аль нэг тал, хэрэв түүний үзэж байгаагаар орон нутгийн нөхцөл байдал тийнхүү шаардаж байвал, түүнчлэн өөрийн зааж болох нөхцлийн дагуу, түүний дотор бүртгэл хөтлөх нөхцлийн дагуу онцгой тохиолдолд хувь хүмүүст эмнэлгийн зорилгоор хэрэглэхэд нь зориулан III болон IV жагсаалтад орсон бодисыг талуудын тохиролцсон хязгаарлалтын хүрээнд бага хэмжээгээр өөрийн үзэмжээр, жоргүйгээр олгохыг өөрийн орны буюу түүний зарим хэсэгт олон нийтийн эрүүл мэндийг хариуцдаг эрх бүхий байгууллагаас томилсон тусгай зөвшөөрөл бүхий эмийн санч буюу жижиглэн худалдаа эрхлэгч бусад этгээдэд зөвшөөрч болно.

10 дугаар зүйл

Сав боодлын сануулах бичээс болон сурталчилгаа

1. Тал бүр Дэлхийн эрүүл мэндийн

байгууллагын журам буюу зөвлөмжийг харгалзан үзэж, сэтгэцэд нөлөөлөх бодисын жижиглэн худалдах сав боодлын боломжтой бол шошгон дээр, мөн ямар ч тохиолдолд дагалдах хуудсан дээр түүний үзэж байгаагаар хэрэглэгчийн аюулгүй байдалд шаардлагатай хэрэглэх заавар, түүний дотор сэрэмжлүүлэг болон сануулга байхыг шаардана.

2. Тал бүр өөрийн үндсэн хуулийн заалтыг зохих ёсоор харгалзан ийм бодисыг олон нийтэд сурталчлахыг хориглоно.

11 дүгээр зүйл

Бүртгэл

1. Талууд I жагсаалтад орсон бодисуудын хувьд бэлтгэсэн тоо хэмжээ болон нөөцийн тоо хэмжээний талаар, түүнчлэн олж авсан, олгосон тохиолдол бүрт тоо хэмжээ, он, сар, өдөр, нийлүүлэгч болон хүлээн авагчийн талаар дэлгэрэнгүй тусгасан бүртгэлийг тал бүрийн тогтоосон журмаар хөтлөж байхыг 7 дугаар зүйлийн дагуу тэдгээр бодисыг худалдаалах болон түгээх зөвшөөрөл авсан бэлтгэгч болон бусад бүх этгээдээс шаардана.

2. Талууд II болон III жагсаалтад орсон бодисын хувьд бэлтгэсэн тоо хэмжээний талаар, түүнчлэн олж авсан, олгосон тохиолдол бүрт тоо хэмжээ, он, сар, өдөр, нийлүүлэгч болон хүлээн авагчийн талаар дэлгэрэнгүй тусгасан бүртгэлийг тал бүрийн тогтоосон журмаар хөтлөж байхыг бэлтгэгч, бөөний худалдаа эрхлэгч, экспортлогч болон импортлогчоос шаардана.

3. Талууд II жагсаалтад орсон бодисын хувьд олж авсан, олгосон тохиолдол бүрт тоо хэмжээ, он, сар, өдөр, нийлүүлэгч болон хүлээн авагчийн талаар дэлгэрэнгүй тусгасан бүртгэлийг тал бүрийн тогтоосон журмаар хөтлөж байхыг жижиглэн худалдаа эрхлэгч, эмнэлэг, сувилал болон эрдэм шинжилгээний байгууллагуудаас шаардана.

4. Талууд III жагсаалтад орсон бодисыг жижиглэн түгээгч, эмнэлэг, сувилал болон эрдэм шинжилгээний байгууллагуудын олж авсан, олгосон талаархи мэдээлэл хялбар

хүртээлтэй байх явдлыг зохих аргаар өөрийн орны мэргэжлийн болон худалдааны дадлыг харгалзан үзэж хангана.

5. Талууд IV жагсаалтад орсон бодисын хувьд бэлтгэсэн, экспортлосон болон импортлосон тоо хэмжээний талаар дэлгэрэнгүй тусгасан бүртгэлийг тал бүрийн тогтоосон журмаар хөтлөж байхыг бэлтгэгч, экспортлогч болон импортлогчоос шаардана.

6. Талууд чөлөөлөгдсөн бэлдмэлийг бэлтгэхэд хэрэглэсэн сэтгэцэд нөлөөлөх бодис бүрийн тоо хэмжээ, түүнчлэн түүнээс бэлтгэсэн чөлөөлөгдсөн бэлдмэлийн мөн чанар, нийт тоо хэмжээ болон анхны олголтын талаар бүртгэл хөтлөж байхыг 3 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсгийн дагуу чөлөөлөгдсөн бэлдмэлийг бэлтгэгчээс шаардана.

7. Талууд 16 дугаар зүйлийн дагуу илтгэл өгөх зорилгод шаардлагатай энэ зүйлд дурдсан бүртгэл болон мэдээллийг наад зах нь хоёр жил хадгалах явдлыг хангана.

12 дугаар зүйл

Олон улсын худалдаанд хамаарах заалтууд

1. а) I, эсхүл II жагсаалтад орсон бодисын экспорт буюу импортыг зөвшөөрч байгаа тал бүр тухайн экспорт буюу импорт тус бүрт тэр нь нэг буюу хэд хэдэн бодисыг хамарснаас үл хамааран Комиссоос тогтоох маягтаар тус тусд нь импорт буюу экспортын зөвшөөрөл авахыг шаардана.

б) Ийм зөвшөөрөлд олон улсын бүртгэгдээгүй буюу ийм нэр байхгүй тохиолдолд тухайн бодисын Жагсаалтад заасан нэр, экспортлох буюу импортлох тоо хэмжээ, эмийн хэлбэр, экспортлогч болон импортлогчийн нэр, хаяг, тэрчлэн экспорт буюу импортыг хийсэн байх ёстой хугацааг заана. Хэрэв тухайн бодисыг бэлдмэлийн хэлбэрээр экспортлож, эсхүл импортлож байгаа бөгөөд тухайн бэлдмэл нь нэртэй бол нэрийг нь нэмж өгнө. Экспортын зөвшөөрөлд импортын зөвшөөрлийн дугаар, он, сар, өдөр, зөвшөөрөл олгосон эрх бүхий байгууллагын хаягийг мөн заана.

с) Экспортын зөвшөөрөл олгохын өмнө

талууд импортлогч орон буюу бүс нутгийн эрх бүхий байгууллагаас олгосон импортын зөвшөөрлийг шаардах бөгөөд уг зөвшөөрөл нь түүнд дурдсан бодис буюу бодисуудыг импортлохыг зөвшөөрснийг гэрчилж, ийм зөвшөөрлийг экспортын зөвшөөрөл хүсэж буй этгээд буюу байгууллага гаргаж өгнө.

d) Ачаа бүрийг экспортын зөвшөөрлийн хуулбар дагалдах бөгөөд экспортын зөвшөөрөл олгосон засгийн газар нэг хуулбарыг импортлогч орон буюу бүс нутгийн засгийн газарт илгээнэ.

e) Импортлосны дараа импортлогч орон буюу бүс нутгийн засгийн газар экспортын зөвшөөрлийг бодит импортын хэмжээг гэрчилсэн тэмдэглэл хийж экспортлогч орон буюу бүс нутгийн засгийн газарт буцаана.

2. а) Талууд нь III жагсаалтад орсон бодисын экспорт тус бүрт Комиссоос тогтоох маягтаар дараахь мэдээллийг агуулсан мэдэгдлийг гурван хувь бичихийг экспортлогчдоос шаардана:

i) Экспортлогч болон импортлогчийн нэр, хаяг;

ii) Олон улсын бүртгэлд ороогүй нэр буюу ийм нэр байхгүй тохиолдолд тухайн бодисын Жагсаалтад заасан нэр;

iii) Экспортлож буй бодисын тоо хэмжээ, эмийн хэлбэр, түүнчлэн хэрэв бэлдмэл хэлбэртэй бөгөөд тухайн бэлдмэл нь нэртэй бол түүний нэр;

iv) Ачуулсан он, сар, өдөр.

b) Экспортлогчид нь мэдэгдлийн хоёр хуулбарыг өөрийн орон буюу бүс нутгийн эрх бүхий байгууллагад өгнө. Гурав дахь хуулбарыг ачаанд дагалдуулна.

c) III жагсаалтад орсон бодис нутаг дэвсгэрээс нь экспортлогдож буй тал нь аль болох богино хугацаанд, гэхдээ ачуулсан өдрөөс хойш ерэн хоногоос хэтрүүлэхгүйгээр импортлогч орон буюу бүс нутгийн эрх бүхий байгууллагад экспортлогчоос хүлээж авсан мэдэгдлийн нэг хуулбарыг түүнийг хүлээж авсныг баталгаажуулахыг хүссэн хүсэлтийн хамт баталгаат шуудангаар илгээнэ.

d) Ачааг хүлээн авмагц ачааг дагалдуулсан

бөгөөд хүлээж авсан тоо хэмжээ, он, сар, өдрийг зохих ёсоор тэмдэглэсэн хуулбарыг өөрийн орон буюу бүс нутгийн эрх бүхий байгууллагад дамжуулахыг талууд нь импортлогчоос шаардаж болно.

3. I, II жагсаалтад орсон бодисын хувьд дараахь нэмэлт заалтыг хэрэглэнэ:

а) Талууд нь чөлөөт боомт болон бүсэд өөрийн нутаг дэвсгэрийн бусад хэсэгт мөрддөг хяналт, шалгалтыг хэрэгжүүлж болох бөгөөд чингэхдээ илүү чанга арга хэмжээг хэрэглэж болно.

б) Экспортын зөвшөөрөлд нэрлэснээс өөр этгээдийн шуудангийн хайрцаг, эсхүл банкны дансанд ачаа экспортлохыг хориглоно.

с) I жагсаалтад орсон бодисыг баталгаат агуулах руу экспортлохыг хориглоно. Импортлогч орны засгийн газар экспортын зөвшөөрөл хүссэн этгээд буюу байгууллагын гаргаж өгсөн импортын зөвшөөрөлд II жагсаалтад орсон бодис агуулсан ачааг баталгаат агуулахад байрлуулах зорилгоор импортлохыг зөвшөөрснөө гэрчлээгүй тохиолдолд тухайн ачааг баталгаат агуулахад экспортлохыг хориглоно. Ийм тохиолдолд экспортын зөвшөөрөлд тухайн ачааг ийм зорилгоор экспортлож байгааг гэрчилнэ. Баталгаат агуулахаас ачааг гаргах бүрд тухайн агуулах харьяалагдах эрх бүхий байгууллагаас зөвшөөрөл авахыг шаардах бөгөөд гадаадад ачуулах тохиолдолд ийнхүү гаргахыг энэхүү конвенцийн утга агуулгаар шинэ экспорт гэж үзнэ.

д) Аль нэг талын нутаг дэвсгэрт орж буй буюу нутаг дэвсгэрээс гарч буй ачаанд экспортын зөвшөөрөл дагалдуулаагүй бол ийм ачааг эрх бүхий байгууллага саатуулна.

е) Тухайн талын эрх бүхий байгууллагад тухайн ачааны экспортын зөвшөөрлийн хуулбарыг гаргаж өгөөгүй тохиолдолд аль нэг тал өөр улсад ачуулсан аливаа бодисыг өөрийн нутаг дэвсгэрээр өнгөрүүлэхийг түүнийг ачсан тээврийн хэрэгслээс буулгасан эсэхийг үл харгалзан зөвшөөрөхүй.

ф) Ачаа өнгөрч буй орон буюу бүс нутгийн засгийн газар тийнхүү чиглэлээ өөрчлөхийг

зөвшөөрөөгүй бол бодис бүхий ачааг өнгөрүүлэхийг зөвшөөрсөн аливаа орон буюу бүс нутгийн эрх бүхий байгууллага ачааг дагалдуулсан экспортын зөвшөөрлийн хуулбарт нэрлэсэн чиглэлээс өөр чиглэлд ачуулахгүй байхаас урьдчилан сэргийлэхийн тулд зохих бүх арга хэмжээг авна. Дамжин өнгөрүүлэгч орон буюу бүс нутгийн засгийн газар чиглэлээ өөрчлөх талаархи аливаа хүсэлтийг авч үзэхдээ тийнхүү чиглэл өөрчлөхийг тухайн дамжин өнгөрүүлэгч орон буюу бүс нутгаас шинэ чиглэлийн орон буюу бүс нутаг руу экспортлож байгаа мэтээр үзнэ. Хэрэв тийнхүү чиглэл өөрчлөхийг зөвшөөрсөн бол 1 дэх хэсгийн (e) дэд хэсгийн заалтыг дамжин өнгөрүүлэгч орон буюу бүс нутаг болон ачааг анх экспортлосон орон буюу бүс нутгийн хооронд мөн хэрэглэнэ.

g) Бодис бүхий ямар ч ачааг дамжин өнгөрүүлэх явцад эсхүл баталгаат агуулахад хадгалах хооронд тухайн бодисын мөн чанарыг өөрчлөх ямарваа үйлдэл хийж болохгүй. Эрх бүхий байгууллагын зөвшөөрөлгүйгээр савлагааг өөрчилж болохгүй.

h) Бодисыг аль нэг талын нутаг дэвсгэрээр өнгөрүүлэхэд хамаарах (e)-гээс (g) хүртэлх дэд хэсгийн заалтыг тухайн ачааг дамжин өнгөрүүлэгч орон буюу бүс нутагт газардахгүй агаарын хөлгөөр тээвэрлэж буй тохиолдолд хэрэглэхгүй. Хэрэв агаарын хөлөг ийм орон буюу бүс нутагт газардвал тэдгээр заалтыг тухайн нөхцөл байдал шаардсан хэмжээгээр хэрэглэнэ.

i) Энэ хэсгийн заалт дамжин өнгөрч буй ийм бодист талуудын аль нэг нь хэрэгжүүлж болох хяналтыг хязгаарлаж буй олон улсын аливаа хэлэлцээрийн заалтыг хөндөхгүй.

13 дугаар зүйл

Импорт буюу экспортыг хориглох болон хязгаарлах

1. Аль нэг тал нь Ерөнхий нарийн бичгийн даргаар дамжуулан II, III, эсхүл IV жагсаалтад орсон нэг буюу хэд хэдэн бодисыг өөрийн оронд буюу бүс

нутгуудынхаа аль нэгэнд импортлохыг хориглож буйгаа бусад бүх талд мэдэгдэж болно. Ингэхдээ Жагсаалтыг мэдэгдэлдээ заана. Аливаа ийм мэдэгдэлд бодисын нэрийг II, III, эсхүл IV жагсаалтад заасан байдлаар нь заана.

2. Хэрэв аль нэг тал 1 дэх хэсгийн дагуу импортлохыг хориглож буй мэдэгдэл авмагц мэдэгдэлд заасан нэг ч бодисыг мэдэгдэл өгөгч талын орон буюу бүс нутгуудын аль нэгэнд экспортлохгүй байх явдлыг хангах арга хэмжээг авна.

3. Өмнөх хэсгүүдийн заалтыг үл харгалзан, 1 дэх хэсгийн дагуу мэдэгдэл өгсөн тал тухайн бодис, эсхүл ийм бодис агуулж буй бэлдмэлийн тодорхой тоо хэмжээг импортлохыг тохиолдол тус бүрт импортын тусгай зөвшөөрлөөр зөвшөөрч болно. Импортлогч орны тусгай зөвшөөрөл олгогч эрх бүхий байгууллага импортлогч болон экспортлогчийн нэр, хаягийг заасан импортын тусгай зөвшөөрлийн хоёр хуулбарыг экспортлогч орон буюу бүс нутгийн эрх бүхий байгууллагад илгээх бөгөөд дараа нь экспортлогч орон буюу бүс нутгийн эрх бүхий байгууллага нь ачилт хийхийг экспортлогчид зөвшөөрнө. Экспортлогч орон буюу бүс нутгийн эрх бүхий байгууллагаас зохих ёсоор батласан импортын тусгай зөвшөөрлийн нэг хуулбар нь ачилтыг дагалдана.

14 дүгээр зүйл

Олон улсын тээврийн хөлөг онгоц, агаарын хөлөг, эсхүл нийтийн тээврийн бусад хэрэгслээр эмнэлгийн анхны тусламжийн

зорилгоор сэтгэцэд нөлөөлөх бодис тээвэрлэх талаархи тусгай заалтууд

1. Эмнэлгийн анхны тусламжийн зорилгоор эсхүл яаралтай тохиолдолд хэрэглэх II, III, эсхүл IV жагсаалтад орсон бодисын аяллын явцад хэрэгтэй байж болох хязгаарлагдмал тоо хэмжээг хөлөг онгоц, агаарын хөлөг, эсхүл олон улсын төмөр замын галт тэрэг болон автобус зэрэг олон улсын нийтийн тээврийн бусад хэлбэрт олон улсад авч

явахыг энэхүү конвенцийн утга агуулгаар экспорт, импорт, эсхүл аль нэг орноор өнгөрөх үйлдэл гэж үзэхгүй.

2. 1 дэх хэсэгт дурдсан бодисыг зүй бусаар хэрэглэх, эсхүл хууль бус зорилгоор чиглэлийг нь өөрчлөхөөс урьдчилан сэргийлэх хамгаалалтын зохих арга хэмжээг бүртгэлийн орон авна. Комисс нь олон улсын зохих байгууллагуудтай зөвлөлдөж хамгаалалтын ийм арга хэмжээг зөвлөмж болгоно.

3. 1 дэх хэсгийн дагуу хөлөг онгоц, агаарын хөлөг, эсхүл олон улсын нийтийн тээврийн бусад хэлбэрт авч явж буй бодисын хувьд бүртгэлийн орны хууль, журам, зөвшөөрөл, тусгай зөвшөөрлийг мөрдөх бөгөөд эдгээр тээврийн хэрэгсэл дээр шалгалт, хяналт шалгалт болон хяналтын бусад арга хэмжээ авч явуулах дотоодын эрх бүхий байгууллагын эрхийг хөндөхгүй. Яаралтай тохиолдолд ийм бодисыг хэрэглэх нь 9 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсгийн шаардлагыг зөрчсөн гэж үзэхгүй.

15 дугаар зүйл

Хяналт шалгалт

Талууд сэтгэцэд нөлөөлөх бодисыг бэлтгэгч, экспортлогч, импортлогч болон бөөний болон жижиглэн худалдаа эрхлэгч, түүнчлэн ийм бодисыг хэрэглэдэг эмнэлгийн болон эрдэм шинжилгээний байгууллагыг хянан шалгах тогтолцоотой байна. Тэд шаардлагатай гэж үзсэн үедээ байр, нөөц, бүртгэлд хяналт шалгалт хийнэ.

16 дугаар зүйл

Талуудын өгөх илтгэл

1. Өөрийн чиг үүргийг биелүүлэхэд шаардлагатай гэж Комиссын хүсэж болох мэдээлэл, тухайлбал энэхүү конвенц нутаг дэвсгэрт нь хэрэгжиж байгаа талаархи дараахь мэдээллийг багтаасан жил бүрийн илтгэлийг талууд Ерөнхий нарийн бичгийн даргад өгнө:

а) Сэтгэцэд нөлөөлөх бодисын талаархи өөрийн хууль, журамд орсон чухал өөрчлөлт; болон

б) Нутаг дэвсгэрт нь сэтгэцэд нөлөөлөх

бодисыг урвуулан хэрэглэх, хууль бус эргэлтэд оруулах талаар гарсан томоохон үйл явдал.

2. Талууд мөн 7 дугаар зүйлийн (f) дэд хэсэг, 12 дугаар зүйл болон 13 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт дурдсан засгийн газрын эрх бүхий байгууллагын нэр, хаягийг Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдэгдэнэ. Ийм мэдээллийг Ерөнхий нарийн бичгийн дарга талуудын сонорт хүргэнэ.

3. Талууд дараахь шалтгаанаар чухал гэж үзсэн сэтгэцэд нөлөөлөх бодисын хууль бус эргэлт, эсхүл хууль бус эргэлтийн зүйлийг хурааж авсан аливаа хэргийн талаар тухайн үйл явдал болсны дараа аль болох түргэн Ерөнхий нарийн бичгийн даргад илтгэл өгнө:

- a) Шинээр илэрсэн хандлага;
- b) Тухайн тоо хэмжээ;
- c) Бодисыг олж авсан эх үүсвэрийг заах мэдээ баримт; эсхүл
- d) Хууль бус эргэлт эрхлэгчдийн хэрэглэж буй арга.

Илтгэлийн хуулбарыг 21 дүгээр зүйлийн (b) дэд хэсгийн дагуу тараана.

4. Талууд дараахь зүйлийн талаар жил бүрийн дүн бүртгэлийн илтгэлийг Хорооноос бэлтгэсэн маягтаар гаргаж Хороонд өгнө:

- a) I болон II жагсаалтад орсон бодис бүрийн хувьд, бэлтгэсэн, орон буюу бүс нутаг бүрт экспортлосон, орон буюу бүс нутаг бүрээс импортлосон тоо хэмжээ, түүнчлэн бэлтгэгчдэд байгаа нөөц;
- b) III болон IV жагсаалтад орсон бодис бүрийн хувьд бэлтгэсэн тоо хэмжээ, түүнчлэн экспортлосон болон импортлосон нийт тоо хэмжээ;
- c) II болон III жагсаалтад орсон бодис бүрийн хувьд чөлөөлөгдсөн бэлдмэлүүдийг бэлтгэхэд хэрэглэсэн тоо хэмжээ;
- d) I жагсаалтад орсон бодисоос бусад бодис бүрийн хувьд 4 дүгээр зүйлийн (b) дэд хэсгийн дагуу аж үйлдвэрийн зорилгоор хэрэглэсэн тоо хэмжээ.

Энэ хэсгийн (a) болон (b) дэд хэсэгт дурдсан бэлтгэсэн бодисын тоо хэмжээнд бэлтгэсэн бэлдмэлийн тоо хэмжээ хамаарахгүй.

5. Аль нэг тал орон буюу бүс нутаг бүрт экспортлосон болон орон буюу бүс нутаг бүрээс импортлосон III, IV жагсаалтад орсон аливаа тухайлсан тодорхой бодисын тоо хэмжээний талаархи ирээдүйн хугацаанд хамаарах дүн бүртгэлийн нэмэлт мэдээллийг Хороонд хүсэлтээр нь өгнө. Мэдээлэл авах хүсэлт болон энэ хэсгийн дагуу өгсөн мэдээллийн аль алийг нууц гэж үзэхийг тухайн тал Хорооноос хүсэж болно.

6. Талууд 1 болон 4 дэх хэсэгт дурдсан мэдээллийг Комисс, эсхүл Хорооны хүсэж болох хэлбэрээр болон Комисс эсхүл Хорооны хүсэж болох хугацаанд өгнө.

17 дугаар зүйл

Комиссын чиг үүрэг

1. Комисс нь энэхүү конвенцийн зорилго, түүний заалтыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой бүх асуудлыг авч үзэж, тэдгээрт хамаарах зөвлөмж өгч болно.

2. 2 болон 3 дугаар зүйлд заасан Комиссын шийдвэрийг Комиссын гишүүдийн гуравны хоёрын олонхийн саналаар гаргана.

18 дугаар зүйл

Хорооны илтгэл

1. Хороо нь өөрийн мэдэлд байгаа дүн бүртгэлийн мэдээлэлд хийсэн дүн шинжилгээ, зохих тохиолдолд засгийн газруудаас өгсөн эсхүл шаардсан тайлбар байвал тийм тайлбар бүхий өөрийн ажлын жил бүрийн илтгэлийг Хорооны гаргахыг хүсэх аливаа тэмдэглэл, зөвлөмжийн хамт бэлтгэнэ. Хороо шаардлагатай гэж үзсэн нэмэлт илтгэл хийж болно. Илтгэлийг Комиссоор дамжуулан Зөвлөлд өргөн барих бөгөөд Комисс нь тохиромжтой гэж үзсэн тэмдэглэлийг хийж болно.

2. Хорооны илтгэлийг талуудад тарааж, дараа нь Ерөнхий нарийн бичгийн дарга нийтлүүлнэ. Талууд эдгээр илтгэлийг хязгаарлалтгүйгээр тараахыг зөвшөөрнө.

19 дүгээр зүйл

Конвенцийн заалтын гүйцэтгэлийг хангах талаар

Хорооны авах арга хэмжээ

1. а) Хэрэв засгийн газруудаас Хороонд

өргөн барьсан мэдээлэл эсхүл, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын байгууллагуудаас өгсөн мэдээллийг шалган үзсэний үндсэн дээр аль нэг орон буюу бүс нутаг энэхүү конвенцийн заалтыг хэрэгжүүлээгүй шалтгаанаар энэхүү конвенцийн зорилгод хүрэхэд ноцтой аюул учраад байна гэж Хороо үзэх шалтгаан байвал Хороо нь тайлбар өгөхийг тухайн орон буюу бүс нутгийн засгийн газраас хүсэх эхтэй. Талууд, Зөвлөл болон Комиссын анхаарлыг доорх (с) дэд хэсэгт дурдсан асуудалд хандуулах эрхээ эдлэхийн хамт Хороо нь мэдээлэл авах хүсэлт болон энэ дэд хэсгийн дагуу аль нэг засгийн газрын өгсөн тайлбарыг нууц гэж үзнэ.

б) (а) дэд хэсгийн дагуу арга хэмжээ авсны дараа Хороо нь тийм арга хэмжээ авах шаардлагатай гэж үзвэл энэхүү конвенцийн заалтыг гүйцэтгэхэд тухайн нөхцөл байдалд шаардлагатай санагдах засах арга хэмжээ авахыг тухайн засгийн газарт уриалж болно.

с) Хэрэв тухайн засгийн газар (а) дэд хэсгийн дагуу хангалттай тайлбар өгөөгүй, эсхүл (б) дэд хэсгийн дагуу авахыг шаардсан засах арга хэмжээг аваагүй гэж Хороо үзвэл, талууд Зөвлөл болон Комиссын анхаарлыг тухайн асуудалд хандуулж болно.

2. Хороо нь талууд, Зөвлөл, Комиссын анхаарлыг 1 дэх хэсгийн (с) дэд хэсгийн дагуу аливаа асуудалд хандуулахдаа хэрэв энэ нь шаардлагатай гэж үзвэл сэтгэцэд нөлөөлөх бодисыг тухайн орон буюу бүс нутгаар экспортлох, эсхүл тухайн орон буюу бүс нутагт импортлохыг, эсхүл экспортлох болон импортлохын аль алийг заасан хугацаанд, эсхүл тухайн орон буюу бүс нутаг дахь байдлыг хангалттай сайжирсан гэж Хороо үзэх хүртэл зогсоохыг талуудад зөвлөмж болгож болно.

3. Хороо нь энэ зүйлийн заалтын дагуу авч үзсэн аливаа асуудлаар илтгэл нийтлүүлж Зөвлөлд өгөх эрхтэй бөгөөд Зөвлөл илтгэлийг бүх талд дамжуулна. Хэрэв Хороо нь энэ зүйлийн дагуу гаргасан шийдвэр, эсхүл түүнд хамаарах аливаа мэдээллийг

энэ илтгэлд нийтэлж байгаа бол сонирхогч засгийн газрын үзэл бодлыг хэрэв тухайн засгийн газар хүсвэл мөн нийтлэнэ.

4. Хэрэв энэ зүйлийн дагуу нийтлэсэн Хорооны шийдвэрийг аливаа тохиолдолд санал нэгтгэйгээр гаргаагүй бол цөөнхийн үзэл бодлыг тусгана.

5. Тухайн улсад шууд хамааралтай асуудлыг энэ зүйлийн дагуу хэлэлцэж байгаа Хорооны хуралдаанд аливаа улсыг төлөөлөгчөө илгээхээр урина.

6. Энэ зүйлийн дагуу Хорооны гаргах шийдвэрийг Хорооны гишүүдийн нийт тооны гуравны хоёрын олонхийн саналаар гаргана.

7. 2 дугаар зүйлийн 7 дахь хэсгийн дагуу аль нэг талын гаргасан шийдвэрийн үр дүнд энэхүү конвенцийн зорилгод хүрэхэд ноцтой аюул учраад байна гэж Хороо үзэх шалтгаан байвал дээрх хэсгүүдийн заалтыг мөн хэрэглэнэ.

20 дугаар зүйл

Сэтгэцэд нөлөөлөх бодис урвуулан

хэрэглэхийн эсрэг арга хэмжээ

1. Талууд сэтгэцэд нөлөөлөх бодис урвуулан хэрэглэхээс урьдчилан сэргийлэх, тухайн хүнийг эрт таньж тогтоох, эмчлэх, хүмүүжүүлэх, эмнэлгийн дараахь эмчилгээ хийх, нөхөн сэргээх, нийгмийн амьдралд эргүүлэн оруулах талаар боломжтой бүх арга хэмжээг авч, энэ зорилгод хүрэх хүчин чармайлтаа уялдуулан зохицуулна.

2. Талууд сэтгэцэд нөлөөлөх бодис урвуулан хэрэглэгчдийг эмчлэх, эмнэлгийн дараахь эмчилгээ хийх, нөхөн сэргээх, нийгмийн амьдралд эргүүлэн оруулах боловсон хүчний сургалтыг бололцооны хэрээр дэмжинэ.

3. Талууд сэтгэцэд нөлөөлөх бодис урвуулан хэрэглэхийн бэрхшээлтэй асуудал, түүнээс урьдчилан сэргийлэх асуудлыг ойлгохыг ажил нь шаарддаг этгээдүүдэд туслаж, мөн ийм бодисыг урвуулан хэрэглэх явдал өргөн дэлгэрэх эрсдэл байгаа бол ийм ойлголтыг олон нийтэд түгээхийг дэмжинэ.

21 дүгээр зүйл

Хууль бус эргэлтийн эсрэг арга хэмжээ

Талууд өөрийн үндсэн хууль, эрх зүй болон

захиргааны тогтолцоог зохих ёсоор харгалзан:

а) Хууль бус эргэлтийн эсрэг урьдчилан сэргийлэх болон цээрлүүлэх арга хэмжээнүүдийг уялдуулан зохицуулахад чиглэсэн арга хэмжээг үндэсний хэмжээнд авна; энэ зорилгоор тэд тийнхүү уялдуулан зохицуулах асуудлыг хариуцсан зохих байгууллагыг тухайн ажилд ашиг тустайгаар томилж болно;

б) Сэтгэцэд нөлөөлөх бодисын хууль бус эргэлтийн эсрэг кампанит ажил явуулахад бие биедээ тусалж, тухайлбал, хууль бус эргэлт, эсхүл хууль бус эргэлтийн зүйлийг хурааж авсан аливаа хэргийг илрүүлсэнтэй холбогдуулан 16 дугаар зүйлийн дагуу Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хаягласан аливаа илтгэлийн хуулбарыг шууд холбогдогч бусад талд дипломат шугамаар, эсхүл энэ зорилгоор талуудын томилсон эрх бүхий байгууллагаар дамжуулан нэн даруй илгээнэ;

в) Хууль бус эргэлтийн эсрэг уялдуулан зохицуулсан кампанит ажил явуулах үүднээс бие биетэйгээ болон гишүүн нь болох олон улсын эрх бүхий байгууллагатай нягт хамтран ажиллана;

г) Зохих байгууллагуудын хоорондын олон улсын хамтын ажиллагааг шуурхай байлгах явдлыг хангана;

д) Шүүхийн ажиллагаа явуулах зорилгоор хууль зүйн баримт бичгийг олон улсын хэмжээнд дамжуулж байгаа тохиолдолд талуудын томилсон байгууллагуудад шуурхай дамжуулах явдлыг хангана; энэ шаардлага нь хууль зүйн баримт бичгийг дипломат шугамаар илгээхийг шаардах аль нэг талын эрхийг хөндөхгүй.

22 дугаар зүйл

Шийтгэлийн тухай заалт

1. а) Тал бүр энэхүү конвенцийн дагуу хүлээх үүргээ биелүүлэх үүднээс батласан хууль буюу журамд харш, санаатайгаар үйлдсэн аливаа үйлдлийг шийтгэвэл зохих гэмт хэрэг гэж үзэх бөгөөд ноцтой гэмт хэрэгт тохирох шийтгэл, тухайлбал хорих буюу эрх чөлөөг

нь хасах бусад шийтгэл хүлээлгэх явдлыг өөрийн үндсэн хуулийн хязгаарлалтыг харгалзан хангана.

б) Сэтгэгцэд нөлөөлөх бодис урвуулан хэрэглэдэгчид тийм гэмт хэрэг үйлдсэн бол талууд дээрх хэсгийг үл харгалзан шийтгэл буюу ялын оронд, эсхүл нэмэлт болгож тэднийг эмчлэх, хүмүүжүүлэх, эмнэлгийн дараахь эмчилгээ хийх, нөхөн сэргээх, нийгмийн амьдралд эргүүлэн оруулах арга хэмжээнд 20 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт нийцүүлэн хамруулахаар зааж болно.

2. Аль нэг талын үндсэн хуулийн хязгаарлалт, эрх зүйн тогтолцоо, дотоодын хуулийг харгалзан:

а) i) 1 дэх хэсгийн дагуу гэмт хэрэгт тооцогдох өөр хоорондоо холбоотой үйлдлийг хэд хэдэн оронд үйлдсэн бол үйлдэл бүрийг тусдаа гэмт хэрэг гэж үзнэ;

ii) тэдгээр гэмт хэргийн аль нэгийг үйлдэхэд санаатайгаар хамтран оролцох, үйлдэхээр үгсэн тохиролцох, завдах, түүнчлэн энэ зүйлд дурдсан гэмт хэрэгт холбогдуулан бэлтгэх үйлдэл хийх болон санхүүгийн үйл ажиллагаа явуулах нь 1 дэх хэсэгт заасны дагуу шийтгэвэл зохих гэмт хэрэг болно;

iii) тийм гэмт хэргийн төлөө гадаад улсад оногдуулсан шийтгэлийг рецидив байдлыг тогтоох зорилгоор харгалзан үзнэ;

iv) тухайн гэмт хэрэг нутаг дэвсгэрт нь үйлдэгдсэн тал, эсхүл хүсэлт гаргуулсан талын хуулиар шилжүүлэн өгөхийг хүлээж авдаггүй бөгөөд уг гэмт этгээд өмнө нь яллагдаж, шүүхээр шийтгэгдээгүй бол уг гэмт этгээдийг нутаг дэвсгэрт нь олж тогтоосон тал тухайн улсын харьяат, эсхүл гадаад улсын харьяат үйлдсэн дээр дурдсан ноцтой гэмт хэргийг мөрдөн шалгана.

б) 1 дэх хэсэг болон 2 дахь хэсгийн (а)(ii) дэд хэсэгт дурдсан гэмт хэргүүдийг аливаа талуудын хооронд байгуулсан болон үүнээс хойш байгуулах шилжүүлэн өгөх тухай аливаа гэрээнд шилжүүлэн өгвөл зохих гэмт хэрэг гэж тусгаж, гэрээ буюу харилцан адил байх зарчмын үндсэн дээр шилжүүлэн өгөх нөхцөл тавьдаггүй аливаа талуудын хооронд

шилжүүлэн өгвөл зохих гэмт хэрэг гэж хүлээн зөвшөөрөх нь зүйтэй; чингэхдээ өргөдөл гаргуулсан талын хуульд нийцүүлэн шилжүүлэн өгөх бөгөөд эрх бүхий байгууллагууд нь уг гэмт хэргийг хангалттай ноцтой бус гэж үзсэн тохиолдолд тухайн тал гэмт этгээдийг баривчлах буюу шилжүүлэн өгөхөөс татгалзах эрхтэй.

3. 1, 2 дахь хэсэгт дурдсан гэмт хэргийг үйлдэхэд ашигласан, эсхүл зориулагдсан сэтгэцэд нөлөөлөх аливаа бодис, эсхүл өөр бодис, түүнчлэн аливаа тоног төхөөрөмжийг түр хураах буюу бүрмөсөн хураана.

4. Харьяаллын асуудлын хувьд тухайн талын дотоодын хуулийн заалт энэ зүйлийн заалтаас давуу хүчинтэй байна.

5. Энэ зүйлийн аль ч заалт нь түүнд дурдсан гэмт хэргийг аль нэг талын дотоодын хуульд нийцүүлэн тогтоож, мөрдөн шалгаж, шийтгэх зарчмыг хөндөхгүй.

23 дугаар зүйл

Энэхүү конвенцид шаардсан хяналтын арга хэмжээнээс илүү чанга арга хэмжээ хэрэглэх Энэхүү конвенцид шаардсан хяналтын арга хэмжээнээс илүү чанга буюу хатуу хяналтын арга хэмжээ авах нь олон нийтийн эрүүл мэнд, сайн сайхныг хамгаалахад хүсүүштэй, эсхүл шаардлагатай гэж аль нэг тал үзвэл тийм арга хэмжээ авч болно.

24 дүгээр зүйл

Конвенцийн заалтыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон

олон улсын байгууллагаас гарах зардал

Тус тусын чиг үүргээ энэхүү конвенцийн дагуу хэрэгжүүлэхэд нь Комисс болон Хорооноос гарах зардлыг Ерөнхий Ассамблейгаас шийдвэрлэсэн байдлаар Нэгдсэн Үндэстний Байгууллага хариуцна. Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын гишүүн бус талууд Ерөнхий Ассамблейгаас шударга гэж үзэж, тэдгээр талын засгийн газруудтай тухай бүр зөвлөлдөн үнэлж байх хэмжээгээр эдгээр зардалд хувь нэмэр оруулна.

25 дугаар зүйл

Хүлээн зөвшөөрөх, гарын үсэг зурах, соёрхон батлах, нэгдэн орох журам

1. Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын гишүүд, Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын гишүүн бус боловч Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын төрөлжсөн аль нэг байгууллагын эсхүл Олон улсын цөмийн эрчим хүчний байгууллагын гишүүн эсхүл Олон улсын шүүхийн дүрмийн тал эсхүл Зөвлөлийн урьсан аливаа бусад улс дараахь замаар энэхүү конвенцийн тал болж болно:

- а) түүнд гарын үсэг зурах; эсхүл
- б) соёрхон батлах нөхцөлтэйгээр гарын үсэг зурсны дараа соёрхон батлах; эсхүл
- с) түүнд нэгдэн орох.

2. Конвенц 1972 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрийг дуустал гарын үсэг зурахад нээлттэй байна. Түүнээс хойш түүнд нэгдэн ороход нээлттэй байна.

3. Батламж жуух бичиг, эсхүл нэгдэн орсон тухай баримт бичгийг Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хадгалуулна.

26 дугаар зүйл

Хүчин төгөлдөр болох

25 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан улсын дөч нь соёрхон батлах тайлбаргүйгээр гарын үсэг зурсан, эсхүл батламж жуух бичиг буюу нэгдэн орсон тухай баримт бичгээ хадгалуулснаас хойш ер дэх хоногт Конвенц хүчин төгөлдөр болно.

Өмнөх хэсэгт дурдсанаар сүүлчийн гарын үсэг зурсан, эсхүл хадгалуулсны дараа соёрхон батлах тайлбаргүйгээр гарын үсэг зурж буй, эсхүл батламж жуух бичиг буюу нэгдэн орсон тухай баримт бичгээ хадгалуулж буй аливаа бусад улсын хувьд Конвенц гарын үсэг зурсан өдөр, эсхүл батламж жуух бичиг буюу нэгдэн орсон тухай баримт бичгээ хадгалуулсан өдрөөс хойш ер дэх хоногт хүчин төгөлдөр болно.

27 дугаар зүйл

Хамаарах нутаг дэвсгэр

Аль нэг тал олон улсын харилцааг нь хариуцаж буй харьяа бус бүх нутаг дэвсгэрт тийм нутаг дэвсгэрээс урьдчилан зөвшөөрөл авсан байхыг тухайн тал буюу нутаг дэвсгэрийн Үндсэн хуулиар эсхүл зан заншлаар шаардсанаас бусад тохиолдолд

Конвенцийг хэрэглэнэ. Тийм тохиолдолд тухайн тал аль болох богино хугацаанд тухайн нутаг дэвсгэрээс шаардлагатай зөвшөөрлийг авахыг эрмэлзэх бөгөөд зөвшөөрлийг авмагц Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдэгдэнэ. Ерөнхий нарийн бичгийн дарга мэдэгдлийг хүлээн авсан өдрөөс эхлэн Конвенцийг тухайн мэдэгдэлд нэрлэсэн нутаг дэвсгэр буюу нутаг дэвсгэрүүдэд хэрэглэнэ. Харьяа бус нутаг дэвсгэрээс урьдчилан зөвшөөрөл авах шаардлагагүй тохиолдолд сонирхогч тал гарын үсэг зурах, соёрхон батлах эсхүл нэгдэн орохдоо энэхүү конвенцийг хэрэглэх харьяа бус нутаг дэвсгэр буюу нутаг дэвсгэрүүдийг зарлана.

28 дугаар зүйл

Энэхүү конвенцийн зорилгоорх бүс нутаг

Энэхүү конвенцийн зорилгод аль нэг тал нутаг дэвсгэр нь хоёр буюу хэд хэдэн бүс нутагт хуваагдсан, эсхүл хоёр болон хэд хэдэн бүс нутаг нь нэг бүс нутаг болон нэгдсэн тухай Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдэгдэж болно.

Хоёр буюу хэд хэдэн тал хоорондоо гаалийн холбоо байгуулсны үр дүнд тэдгээр тал нь энэхүү конвенцийн зорилгод нэг бүс нутаг болж буй тухайгаа Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдэгдэж болно.

1, эсхүл 2 дахь хэсгийн дагуу хийсэн аливаа мэдэгдэл түүнийг хийсэн жилийн дараахь жилийн 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс хүчин төгөлдөр болно.

29 дүгээр зүйл

Цуцлах

Энэхүү конвенц хүчин төгөлдөр болсон өдрөөс хойш хоёр жил өнгөрсний дараа аливаа тал өөрийн нэрийн өмнөөс, эсхүл тухайн тал өмнөөс нь олон улсын хариуцлага хүлээсэн бөгөөд 27 дугаар зүйлд нийцүүлэн өгсөн зөвшөөрлөө буцаан авсан нутаг дэвсгэрийн нэрийн өмнөөс энэхүү конвенцийг бичгээр үйлдсэн баримт бичгээр цуцалж, Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хадгалуулж болно.

Хэрэв цуцалсан тухайн баримт бичгийг

Ерөнхий нарийн бичгийн дарга аливаа жилийн 7 дугаар сарын эхний өдөр буюу түүнээс өмнө хүлээн авсан бол цуцлалт дараагийн жилийн 1 дүгээр сарын эхний өдөр хүчин төгөлдөр болох бөгөөд хэрэв цуцалсан тухайн баримт бичгийг 7 дугаар сарын эхний өдрөөс хойш хүлээн авсан бол түүнийг дараагийн жилийн 7 дугаар сарын эхний өдөр буюу түүнээс өмнө хүлээн авсантай адилаар цуцлалт хүчин төгөлдөр болно.

Хэрэв энэ зүйлийн 1 болон 2 дахь хэсэгт заасны дагуу хийсэн цуцлалтын үр дүнд 26 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт заасны дагуу Конвенц хүчин төгөлдөр болох нөхцөл үгүй болбол энэхүү конвенц дуусгавар болно.

30 дугаар зүйл

Нэмэлт өөрчлөлт

Аливаа тал энэхүү конвенцид нэмэлт өөрчлөлт оруулах санал гаргаж болно. Аливаа тийм нэмэлт өөрчлөлтийн эх бичвэр болон үндэслэлийг Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдэгдэх бөгөөд Ерөнхий нарийн бичгийн дарга нь талууд болон Зөвлөлд мэдэгдэнэ. Зөвлөл дор дурдсан шийдвэрийн аль нэгийг гаргаж болно:

а) Санал болгосон нэмэлт өөрчлөлтийг хэлэлцэхээр Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын дүрмийн 62 дугаар зүйлийн 4 дэх хэсэгт нийцүүлэн бага хурал зарлан хуралдуулах;

б) Санал болгосон нэмэлт өөрчлөлтийг хүлээн авах эсэх талаар талуудын саналыг авч, мөн нэмэлт өөрчлөлттэй холбогдсон аливаа саналаа Зөвлөлд ирүүлэхийг тэднээс хүсэх.

2. Хэрэв санал болгосон нэмэлт өөрчлөлтийг энэ зүйлийн 1 дэх хэсгийн (b) дэд хэсгийн дагуу тарааснаас хойш арван найман сарын дотор түүнээс талууд татгалзаагүй бол тухайн нэмэлт өөрчлөлт хүчин төгөлдөр болно. Хэрэв санал болгосон нэмэлт өөрчлөлтөөс аливаа тал татгалзсан бол Зөвлөл талуудаас хүлээж авсан саналыг харгалзан тухайн нэмэлт өөрчлөлтийг хэлэлцэхээр бага хурал хуралдуулах эсэхийг шийдвэрлэж болно.

31 дүгээр зүйл

Маргаан

Хэрэв энэхүү конвенцийг тайлбарлах буюу хэрэглэх талаар хоёр буюу хэд хэдэн талын хооронд маргаан үүсвэл талууд хэлэлцээ хийх, мөрдөн шалгах, гуравдагч этгээд оролцуулах, эвлэрэх, арбитраар хэлэлцүүлэх, бүс нутгийн байгууллагад хандах, шүүхээр шийдвэрлүүлэх буюу өөрийн сонгож авсан бусад эв зүйн аргаар маргааныг зохицуулах зорилгоор зөвлөлдөнө.

Дээр зааснаар зохицуулж чадаагүй аливаа ийм маргааныг шийдвэрлүүлэхээр маргаанд оролцогч аль нэг талын хүсэлтээр Олон улсын шүүхэд шилжүүлж болно.

32 дугаар зүйл

Тайлбар

Энэ зүйлийн 2, 3, 4 дэх хэсэгт нийцүүлэн хийснээс бусад тайлбарыг үл зөвшөөрнө.

Конвенцид гарын үсэг зурах, соёрхон батлах, нэгдэн орох үед аливаа улс энэхүү конвенцийн дор дурдсан заалтуудын хувьд тайлбар хийж болно:

- a) 19 дүгээр зүйлийн 1, 2 дахь заалт;
- b) 27 дугаар зүйл;
- c) 31 дүгээр зүйл.

Тал болохыг хүссэн боловч 2, 3 дахь хэсэгт нийцүүлэн хийснээс өөр тайлбар хийх хүсэлтэй улс ийм чиг санаагаа Ерөнхий нарийн бичгийн даргад мэдээлж болно. Хэрэв тухайн тайлбарын тухай Ерөнхий нарийн бичгийн дарга мэдэгдсэнээс хойш арван хоёр сар өнгөрөхөд энэхүү конвенцид соёрхон батлах тайлбаргүйгээр гарын үсэг зурсан, соёрхон батласан буюу нэгдэн орсон улсуудын гуравны нэг уг тайлбараас татгалзаагүй бол түүнийг зөвшөөрсөн гэж үзнэ. Харин тайлбараас татгалзсан улсууд уг тайлбараар хөндөгдсөн энэхүү конвенцийн дагуу хүлээх аливаа үүргийг тайлбар хийсэн улсын хувьд хүлээх шаардлагагүй гэж ойлгоно.

Нутаг дэвсгэрт нь I жагсаалтад орсон сэтгэцэд нөлөөлөх бодисыг агуулсан зэрлэг ургамал ургадаг бөгөөд түүнийг жижиг,

тодорхой бүлэг хүмүүс нь ид шид болон шашны уламжлалт зан үйлд ашигладаг улс энэхүү конвенцид гарын үсэг зурах, соёрхон батлах буюу нэгдэн орох үедээ тэдгээр ургамлын талаар 7 дугаар зүйлийн олон улсын худалдаанд хамаарахаас бусад заалтын хувьд тайлбар хийж болно.

Тайлбар хийсэн улс Ерөнхий нарийн бичгийн даргад бичгээр мэдэгдэх замаар тайлбараа хэдийд ч бүхэлд нь буюу хэсэгчлэн эгүүлэн авч болно.

33 дугаар зүйл

Мэдэгдэл

Ерөнхий нарийн бичгийн дарга нь энэхүү конвенцийн 25 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан бүх улсад дараахь зүйлийг мэдэгдэнэ:

25 дугаар зүйлд нийцүүлэн конвенцид гарын үсэг зурсан, соёрхон батласан болон нэгдэн орсон тухай;

26 дугаар зүйлд нийцүүлэн энэхүү конвенц хүчин төгөлдөр болох он, сар, өдрийн тухай;

29 дүгээр зүйлд нийцүүлэн цуцласан тухай;

27, 28, 30, 32 дугаар зүйлийн дагуу мэдэгдэл хийсэн тухай.

Дээр дурдсаныг нотолж, зохих ёсоор олгосон эрх бүхий дор гарын үсэг зурагчид тус тусын засгийн газрын нэрийн өмнөөс энэхүү конвенцид гарын үсэг зурцаав.

Вена хотноо нэг мянга есөн зуун далан нэгэн оны хоёрдугаар сарын хорин нэгний өдөр англи, испани, орос, франц, хятад хэлээр ганц хувь үйлдсэн бөгөөд эх бичвэрүүд нь адил хүчинтэй байна. Конвенцийг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Ерөнхий нарийн бичгийн даргад хадгалуулах бөгөөд Ерөнхий нарийн бичгийн дарга түүний баталгаатай хуулбарыг Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын гишүүн бүх улс болон 25 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт дурдсан бусад улсад дамжуулна.

ЖАГСААЛТУУДАД ОРСОН БОДИСЫН ЖАГСААЛТ

I жагсаалтад орсон бодис

Олон улсын бүртгэгдээгүй нэр (INN)	Бүртгэгдээгүй нэр	бусад	Химийн нэр
BROLAMFETAMINE	DOB		(±±)-4-bromo-2,5-dimethoxy- alpha-m

CATHINONE		(x)-(S)-2-aminopropiophenone
Байхгүй	DET	3-[2-(diethylamino)ethyl]indole
Байхгүй	DMA	(±±)-2,5-dimethoxy- alpha-methylphenethylamine
Байхгүй	DMHP	3-(1,2-dimethylheptyl)-7,8,9,10-tetrahydro-6,6,9-trimethyl-3-pentyl-6 H-dibenzo[b,d]pyran-1-ol
Байхгүй	DMT	3-[2-(dimethylamino)ethyl]indole
Байхгүй	DOET	(±±)-4-ethyl-2,5-dimethoxy- alpha-phenethylamine
ETICYCLIDINE	PCE	N-ethyl-1-phenylcyclohexylamine
ETRYPTAMINE		3-(2-aminobutyl)indole
(+)-LYSERGIDE	LSD, LSD-25	9,10-didehydro- N,N-diethyl-6-methyl-8-azabicyclo[2.2.1]heptan-2-amine
Байхгүй	MDMA	(±±)- N, alpha-dimethyl-3,4-(methylenedioxy)phenethylamine
Байхгүй	mescaline	3,4,5-trimethoxyphenethylamine
	methcathinone	2-(methylamino)-1-phenylpropan-1-ol
Байхгүй	4-methylaminorex	(±±)- cis-2-amino-4-methyl-5-phenyl-2-methylpropan-1-ol
Байхгүй	MMDA	2-methoxy- alpha-methyl-4,5-(methylenedioxy)phenethylamine
Байхгүй	N-ethyl MDA	(±±)-N-ethyl- alpha-methyl-3,4-(methylenedioxy)phenethylamine
Байхгүй	N-hydroxy MDA	(±±)- N-hydroxy- alpha-methyl-3,4-(methylenedioxy)phenethylamine
Байхгүй	parahexyl	3-hexyl-7,8,9,10-tetrahydro-6,6,9-trimethyl-3-pentyl-6 H-dibenzo[b,d]pyran-1-ol
Байхгүй	PMA	p-methoxy- alpha-methylphenethylamine
Байхгүй	psilocine, psilocin	3-[2-(dimethylamino)ethyl] indol-4-ol
PSILOCYBINE		3-[2-(dimethylamino)ethyl]indol-4-yl dimethylcarbamate
ROLICYCLIDINE	PHP, PCPY	1-(1-phenylcyclohexyl)pyrrolidine
Байхгүй	STP, DOM	2,5-dimethoxy- alpha,4-dimethylphenethylamine
TENAMFETAMINE		MDA alpha-methyl-3,4-(methylenedioxy)phenethylamine
TENOCYCLIDINE	TCP	1-[1-(2-thienyl)cyclohexyl]piperidine
Байхгүй	tetrahydrocannabinol,	дараахь изомер болон
	7,8,9,10-tetrahydro-6,6,9-trimethyl-3-pentyl-6 H-dibenzo[b,d]pyran-1-ol	
	R)-8,9,10,10a-tetrahydro-6,6,9-trimethyl-3-pentyl-6 H-dibenzo[b,d]pyran-1-ol	
	R,10a R)-6a,9,10,10a-tetrahydro-6,6,9-trimethyl-3-pentyl- 6 H-dibenzo[b,d]pyran-1-ol	
	R,10a R)-6a,7,10,10a-tetrahydro-6,6,9-trimethyl-3-pentyl-6 H-dibenzo[b,d]pyran-1-ol	
	6a,7,8,9-tetrahydro-6,6,9-trimethyl-3-pentyl-6 H-dibenzo[b,d]pyran-1-ol	
	R)-6a,7,8,9,10,10a-hexahydro-6,6-dimethyl-9-methylene-3-pentyl-6 H-dibenzo[b,d]pyran-1-ol	
Байхгүй	TMA	(±±)-3,4,5-trimethoxy- alpha-methylphenethylamine

Энэ жагсаалтад бодисын давсыг ийм давс байж болох бүх тохиолдолд оруулсан.*

II жагсаалтад орсон бодис

Олон улсын бүртгэгдээгүй нэр /INN/	Бүртгэгдээгүй бусад нэр	Химийн нэр
AMFETAMINE	amphetamine	(±±)- alpha-methylphenethylamine
DEXAMFETAMINE	dexamphetamine	(+)- alpha-methylphenethylamine
FENETYLLINE		7-[2-[(alpha-methylphenethyl)amino]ethyl]pyrrolidine

LEVAMFETAMINE	levamphetamine	(x)-(R)- alpha-methylphenethylamin
	levomethampheta-min e	(x)- N, alpha-dimethylphenethylamin
MECLOQUALONE		3-(o-chlorophenyl)-2-methyl-4(3 H)-
METAMFETAMINE	methamphetamine	(+)-(S)- N, alpha-dimethylphenethy
METAMFETAMINE RACEMATE	methamphetaminerace mate	(±)- N, alpha-dimethylphenethylami
METHAQUALONE		2-methyl-3- o-tolyl-4(3 H)-quinazolin
METHYLPHENIDATE		Methyl alpha-phenyl-2-piperidineace
PHENCYCLIDINE	PCP	1-(1-phenylcyclohexyl)piperidine
PHENMETRAZINE		3-methyl-2-phenylmorpholine
SECOBARBITAL		5-allyl-5-(1-methylbutyl)barbituric aci
DRONABINOL *	delta-9-tetrahydro-кан набинол болон түүний стереохимийн хувилбарууд	(6a R,10a R)-6a,7,8,10a-tetrahydro dibenzo[b,d]pyran-1-ol
ZIPEPROL		alpha-(beta-methoxyphenethyl)-1-piperazin

Энэ жагсаалтад бодисын давсыг ийм давс байж болох бүх тохиолдолд оруулсан.*

*Энэ INN нь delta-9-tetrahydrocannabinol, тухайлбал (-)- trans-delta-9-tetrahydrocannabinol-ын стереохимийн хувилбаруудын зөвхөн нэгийг л заана.

III жагсаалтад орсон бодис

Олон улсын бүртгэгдээгүй нэр /INN/	Бүртгэгдээгүй нэр	бусад	Химийн
AMOBARBITAL			5-ethyl-
BUPRENORPHINE			21-cyclo endo-e
BUTALBITAL			5-allyl-5
CATHINE	(+)-norpseudo-ephedrin e	(+)-(R)	
CYCLOBARBITAL			5-(1-cy
FLUNITRAZEPAM			5-(o-flu pin-2-o
GLUTETHIMIDE			2-ethyl-
PENTAZOCINE			(2 R*,6 -2-bute
PENTOBARBITAL			5-ethyl-

Энэ

жагсаалтад бодисын давсыг ийм давс байж болох бүх тохиолдолд оруулсан.*

IV жагсаалтад орсон бодис

Олон улсын бүртгэгдээгүй нэр /INN/	Бүртгэгдээгүй нэр	бусад	Химийн
ALLOBARBITAL			5,5-dia
ALPRAZOLAM			8-chlor

		a][1,4]b
AMFEPRAMONE	diethylpropion	2-(dieth
AMINOREX		2-amin
BARBITAL		5,5-die
BENZFETAMINE	benzphetamine	N-benz
BROMAZEPAM		7-brom
Байхгүй	butobarbital	5-butyl-
BROTIZOLAM		2-brom 3-a][1,4
CAMAZEPAM		7-chlor benzod
CHLORDIAZEPOXIDE		7-chlor H-1,4-b
CLOBAZAM		7-chlor H)-dior
CLONAZEPAM		5-(H-1,4-b
CLORAZEPATE		7-chlor H-1,4-b
CLOTIAZEPAM		5-(o-d e] -1,4-
CLOXAZOLAM		10-chlo [3,2- d]
DELORAZEPAM		7-chlor H-1,4-b
DIAZEPAM		7-chlor H-1,4-b
ESTAZOLAM		8-chlor
ETHCHLORVYNOL		1-chlor
ETHINAMATE		1- ethy
ETHYL LOFLAZEPATE		ethyl H-1,4-b
ETIL AMFETAMINE	N-ethylamphetamine	N-ethyl
FENCAMFAMIN		N-ethyl
FENPROPorex		(±±)-3-
FLUDIAZEPAM		7-chlor H-1,4-b
FLURAZEPAM		7-chlor H-1,4-b
HALAZEPAM		7-chlor H-1,4-b
HALOXAZOLAM		10-brom d][1,4]b
KETAZOLAM		11-chlo H-[1,3]
LEFETAMINE	SPA	(x)- N,

LOPRAZOLAM		6-(methyl
LORAZEPAM		7-chlor H-1,4-b
LORMETAZEPAM		7-chlor H-1,4-b
MAZINDOL		5-(p-ch
MEDAZEPAM		7-chlor
MEFENOREX		N-(3-ch
MEPROBAMATE		2-meth
MESOCARB		3-(alph
METHYLPHENOBARBITAL		5-ethyl
METHYPRYLON		3,3-die
MIDAZOLAM		8-chlor a][1,4]b
NIMETAZEPAM		1,3-dih H-1,4-b
NITRAZEPAM		1,3-dih
NORDAZEPAM		7-chlor
OXAZEPAM		7-chlor H-1,4-b
OXAZOLAM		10-chlo d][1,4]b
PEMOLINE		2-amin (=2-imi
PHENDIMETRAZINE		(+)-(2 S
PHENOBARBITAL		5-ethyl
PHENTERMINE		alpha, s
PINAZEPAM		7-chlor H-1,4-b
PIPRADROL		1,1-dip
PRAZEPAM		7-chlor H-1,4-b
PYROVALERONE		4'-meth
SEC BUTABARBITAL		5- sec-
TEMAZEPAM		7-chlor H-1,4-b
TETRAZEPAM		7-chlor H-1,4-b
TRIAZOLAM		8-chlor a][1,4]b
VINYLBITAL		5-(1-me

Энэ

жагсаалтад бодисын давсыг ийм давс байж
болох бүх тохиолдолд оруулсан.

